

PARAULES DEL NOU SÍNDIC A LES ENTITATS DE CORNELLÀ (6 de juny del 2013)

Crec que l'acte de presentació del Síndic a les entitats de Cornellà té un doble simbolisme: el de la continuïtat i, alhora, és una mostra de qualitat democràtica.

Continuïtat pel que suposa agafar el relleu del primer Síndic de Cornellà, Frederic Prieto, i fer-ho en unes condicions envejables. En aquests cinc anys, la institució s'ha consolidat, té una molt bona percepció ciutadana i ha sabut marcar una línia de treball en un triple front: en relació als ciutadans que acudeixen al síndic demanant empara, en relació a l'administració municipal i en relació a institucions similars com el Síndic de Greuges de Catalunya i d'altres síndics municipals, de manera individual i a través del Fòrum de Síndics i Síndiques de Catalunya.

I també és un exemple de qualitat democràtica que s'expressa, per part dels representants municipals i de la pròpia alcaldia, en la voluntat de mantenir aquesta figura preservant el criteri d'independència, indispensable per la defensa dels drets fonamentals i de les llibertats públiques dels veïns en l'àmbit local.

A ningú no se li escapa que assumeixo aquesta responsabilitat en un moment d'especial dificultat. La crisi econòmica no només fa estralls en el dia a dia de moltes persones sinó que és l'argument, explícit o més dissimulat, per destruir els avenços que amb persistència i esforç de moltes generacions s'havien aconseguit. En educació, en sanitat, en ajuts a les persones més necessitades i en la preservació del dret al treball i a l'habitatge, per citar algunes problemàtiques que ens són properes.

La memòria del 2012, que el meu antecessor va presentar el passat mes d'abril, és una radiografia precisa de com afecta una situació econòmica adversa en els veïns i veïnes de Cornellà. No m'estendré, només posaré sobre la taula una dada: el 53% de les queixes que va rebre el síndic l'any passat feien referència a problemes en les atencions personals, de les quals més de la meitat eren conseqüència de la demora o manca de percepció de la Renda Mínima d'Inserció.

No cal que els expliqui què amaguen els freds percentatges. Persones i famílies sense recursos, que invoquen la solidaritat dels seus familiars o d'institucions públiques i privades; desnonaments o l'amenaça real de perdre l'habitatge; i d'altres menys quantificats que afecten a la salut i a col·lectius extremadament vulnerables com el dels infants i el dels adolescents, a qui la crisi els està segrestant el futur.

Com no pot ser d'una altra manera, la feina del nou síndic és perseverar i aprofundir en el treball que s'ha fet fins ara: atenent les peticions i queixes quan consideri que per raons administratives, econòmiques o polítiques se'ls ha lesionat algun dret des de l'àmbit de l'administració local; intervenint en situacions de conflicte entre els poders públics i els veïns quan estigui en joc l'aplicació d'algun dret fonamental; supervisant les activitats de l'administració municipal; i orientant quan la demanda escapi del seu àmbit competencial. Amb una màxima: tothom qui entri per la porta de l'oficina del Síndic ha de ser atès.

De res serveixen totes aquestes facultats, perfectament delimitades en el Reglament que fixa el funcionament i l'estructura jurídica del Síndic municipal de Greuges, si els ciutadans no perceben la utilitat d'aquesta figura, si no se la fan seva. Cal persistir en aquesta idea i fer-ne pedagogia. Insistent que el Síndic és una figura de garantia democràtica al servei de tots els ciutadans de Cornellà.

Per això penso que és essencial eixamplar el coneixement de la figura del Síndic entre els ciutadans i ciutadanes de Cornellà. Una tasca en la que m'hi vull aplicar a fons i en la que, des d'aquí, també demano el suport dels poders públics.

Divulgar-la a tots els nivells i entre tots els estrats socials, perquè no hi ha percepció més errònia que la de pensar que la defensa dels drets humans va per barris, abasta únicament a determinats col·lectius socials o s'ajusta a persones d'uns determinats llocs de naixement. Aquest, com ja he dit, serà un dels objectius del mandat que ara inicio.

Voldria parlar-ne d'un altre. L'actuació del Síndic inclou també, no podria ser d'una altra manera, la defensa dels infants i dels adolescents perquè ells també són ciutadans de Cornellà. Tindran una atenció preferent, atès que es tracta d'un col·lectiu extremadament vulnerable, que molt sovint pateix les conseqüències de la crisi en silenci i que no apareix, tant com seria necessari, en el llistat social de persones a les que la crisi lesiona drets que són fonamentals. En aquest sentit, crec que seria important avançar en el desenvolupament d'una reglamentació específica que concretés el paper del Síndic en aquest àmbit.

He parlat a l'inici de la intervenció que aquest acte de relleu del Síndic de Greuges davant les associacions i entitats de Cornellà és un exemple de qualitat democràtica. Al principi ja he fet una breu reflexió sobre aquest punt, però m'agradaria estendre-m'hi una mica més.

No comparteixo la crítica genèrica que l'administració és una nosa a l'hora de resoldre els problemes dels ciutadans. Penso que tant perniciosa és la intervenció absoluta com la desregularització total. I en aquest sentit, crec que l'administració de Cornellà concretament, fa una tasca destacada per

ajudar als ciutadans que estan en una situació més adversa. Penso, per citar alguns casos propers, en els plans d'ocupació per a persones que no tenen cap ingrés i que estan en risc d'exclusió o en l'ajut a les famílies en procés de desnonament, entre d'altres iniciatives específiques.

Si faig aquesta reflexió no és per atorgar un certificat de bona actuació als responsables polítics del municipi. Ni em correspon ni forma part de les meves competències, que es limiten, com diu el reglament, a supervisar les activitats de l'administració municipal en aquells aspectes que afectin als drets fonamentals i llibertats públiques dels ciutadans de Cornellà. M'hi refereixo perquè aprofitant un estat d'opinió negatiu i amb l'argument de que s'ha de simplificar l'administració local per reduir despeses s'eliminïn o s'acotin molts dels serveis que ara fan els municipis, com administració de proximitat, i passin a ser exercits per ens superiors allunyats del ciutadà, amb els efectes negatius que una mesura d'aquestes característiques pot tenir.

El debat està sobre la taula i el Síndic, en el marc de les seves atribucions i en defensa els drets dels ciutadans del Cornellà, no el defugirà.

Qualitat democràtica i dignitat són dos conceptes que van entrelligats. Els esmento amb intencionalitat, perquè tinc al meu davant als representants de les entitats de Cornellà i ells, i els seus antecessors, saben molt bé què és treballar per la dignitat de les persones. Ho van fer a la dècada dels seixanta i dels setanta en una situació molt diferent a l'actual, quan s'estava construint la ciutat que coneixem ara i era necessari molta solidaritat per omplir els buits d'una administració més preocupada per garantir el poder dels poderosos i el benefici dels especuladors que per atendre les necessitats de les onades de persones que arribaven a la nostra ciutat.

Aquest teixit associatiu ha anat pervivint i ara torna a actuar amb força per evitar una fractura social en els moments en que la crisi castiga a molts ciutadans de Cornellà. Tenim exemples recents en algunes de les persones i institucions que van ser reconegudes en el Premis Ciutat de Cornellà que es van concedir fa pocs dies a l'Auditori i en d'altres que tots tenim a la memòria, amb una de les quals, tot i el meu recent nomenament, ja he tingut ocasió de compartir el treball que fan. No ho dic per afalagar sinó com un reconeixement per la tasca que fan. Són un exemple.

Faig aquesta reflexió per destacar que si el Síndic no gaudís de la vostra complicitat o no assumís els valors que històricament heu anat incorporant perdria una bona part de la seva efectivitat. Deixaria de ser útil i Cornellà no s'ho pot permetre.

És aquesta la crida que us faig. El Síndic, ja us ho ha demostrat el meu antecessor durant aquest cinc anys, no és una figura decorativa. Serveix a la ciutat i als seus ciutadans, vetlla per la defensa dels seus drets i n'és una garantia. Estic convençut que m'acompanyareu en aquesta nova etapa per assolir tots aquests objectius.

Jo en aquest moment només us puc donar les gràcies per la vostra presència en aquest acte i per el vostre suport que, estic convençut, no em faltarà.